

Kereszt kardokból

Egyházrombolás Ecuadorban

Az ecuadori főváros, Quito, 2011. február 23.: A hírneves *Simon Bolívar Andok-Egyetem* kitünteti a spanyolországi Burgosból származó, 77 éves *Gonzalo Lopez Maranon* püspököt. A laudációban ez áll: *A San Miguel de Sucumbios* apostoli helynökség püspökeként hatékonyan és bátran – életveszélyben is – síkraszállt az indiánok és a szegények jogaiért. A díszdoktorrá avatás indoklása szerint a sarutlan karmelita püspök életét a felelősségtudat, a munka és a feddhetetlenség jellemezte, s különösen azokon a területeken lépett föl, ahol az erőszak, a bizonytalanság és az emberi jogok megsértése határozza meg az emberek mindennapi életét.

Minden jó, ha a vége jó? Nem. Mert a kitüntetett egy arcátlan puccs végén áll. A Vatikán kiragadta a Lopez püspök körüli, a felszabadítási teológia iránt elkötelezett karmeliták kezéből a szociálpolitikailag forró helyzetű egyházi tartományt, és átruházta a *Heraldos de Cristóra*, egy szélsőségesen klerikális jobboldali csoportra. „Krisztus heroldjai” valamennyien kardokból megszerkesztett, nagy keresztet viselnek rendi ruhájukon. A kard a kereszt lovagokra emlékeztet.

XVI. Benedek pápa évek óta a heroldok különleges barátjának mutatkozik. Ővé a végső felelősség az ecuadori jobboldali egyházi puccsért, amelyet *A népek evangelizációjának kongregációja* prefektusa, az indiai származású *Ivan Dias* hajtott végre. Az ő római székhelyű kongregációja az illetékes a *San Miguel de Sucumbios* helynökség dolgaiban.

Sucumbios régiója Ecuador legészakibb részén fekszik, a polgárháborús Kolumbiát elválasztó határ mentén. A falusias, részben őserdei terület Ecuador legfontosabb olajki-termelő vidéke. A kereken 13 000 négyzetkilométeren kb. 130 000 ember él, köztük sok bennszülött. Városok alig vannak. A kolumbiai háború ismételtén átschap a határon *Sucumbios* oszba, főként azért, mert az ottani, baloldali gerillák évtizedek óta a határvidéket használják föl a visszavonulásra.

Gonzalo Lopez püspök, aki további, többnyire szintén Burgosból származó karmelitákkal kedvezőtlen feltételek között végzett lekipásztori munkát, ismételtén meghívta a nunciust, hogy a fővárosból látogasson el a határ menti szegény helynökségbe. A

pápai diplomata azonban nem válszolt. 2010. október 23-án azonban – bejelentés nélkül – megjelent az olasz származású kuriális bíboros, *Guido Ottonello*. Levelet hozott Rómából. A feladó: *Días* bíboros.

A levél tartalma sokkoló volt. Miután száraz, szóvirágos köszönetet mondott a püspök sokéves munkájáért, *Días* azt írta, hogy Lopez püspök „lekipásztori szemlélete nem mindig állt összhangban az egyház lekipásztori követelményeivel”, ezért „minden területen újjá kell szervezni” a helynökséget. Az 1984 óta hivatalban lévő püspök egy héten belül adja át a püspökséget, és karmelita rendtársai-val együtt hagyja el a helynökséget; térjen vissza „házájába, Spanyolországba” – noha a püspök már régóta ecuadori. Az átadásnak és a búcsúvételnek egy héten belül meg kell történnie.

Két évvel korábban, 2008 októberében, miután betöltötte 75. életévét, Lopez püspök az egyházjog előírása szerint felajánlotta lemondását a pápának. Egy évvel ezután egy brazil püspök, *Filippo Santoro* jött hivatalos vizsgálatot tartani – Róma megbízásából. Aztán szó nélkül eltűnt. A helyi egyház és püspöke semmiféle írást nem kapott a vizitációról.

„Összesen három alkalommal javasoltunk a pápának a rendünkből való, kipróbált jelöltek Lopez püspök utódául”, mondja a rend római vezetőségének egyik munkatársa, „javaslatainkat hatszor utasították el”. Szélsőséges elutasítás a kúria részéről. Aki ismeri a pápai Rómát, meg fogja érteni, hogy a felvilágosítást adó papi személy nem szeretné látni a nevét az újságban.

2010. október 29-én aztán Róma átadta a helynökséget „az evangélium heroldjainak”. Egyikük, a spanyol *Rafael Ramón Ibaguren* lett a helynökség új püspöke. A „heroldok”, akiket *Caballeros de la Virgen* néven, „A Szűz lovagjaiként” is jegyeznek, pápai jogú nemzetközi rendi közösséget alkotnak. Ezt a közösséget csupán az 1960-as években alapították, de ma 4000 rendtagot számlálnak. Fennállásuk első pillanatától fogva határozottan ellenségesen viszonynak „a szegények egyházához” és a felszabadítási teológiához. Nem csoda, hogy a lengyel pápa, *II. János Pál* is támogatta ezt a neki va-

kon engedelmeskedő, jobboldali rohamcsapatot.

A *Caballeros de la Virgen* internetes oldalának első mondata így hangzik: „Minden katolikusnak egészen különleges módon kell szeretnie a pápai tévedhetetlenséget és a Főpap ahhoz szükségképpen kötődő egyházjogi primátusát.”

Lopez püspök 2010. október 29-én tartotta búcsúmiséjét a *sucumbioszi* kisváros, *Lago Agrío* székesegyházában. A nuncius szertartásosan vezette az ünnepséget. Került minden beszélgetést a helynökség negyven plébániájáról érkezett, dühös hívőkkel, akik haragosan régi püspökhöz húznak. A következő napon aztán elszakadt a hívek türelmének fonala, amikor a nuncius – félve a tiltakozásoktól – egészen röviden, a hívek kizárásával iktatta be az új herold-püspököt.

Amikor a pápai követ megtagadta, hogy meghallgassa a bázisközösségek nyilatkozatát, és még írásban nem volt hajlandó átvenni, a keresztények feltartóztatták a nuncius autóját. *Ottonello* bíboros végül rövid időre leengedte az autó ablakát, és kényszeredetten meghallgatta a hívők nyilatkozatát. A mérges keresztények beadták az ablakon a nyilatkozat szövegét, aztán a nuncius tovaszárguldott.

Gonzalo Lopez püspök útja hét napon át tartott az Amazonas alföldjén elhelyezkedő *Sucumbiosz*ból föl az *Andokba*, a főváros, *Quito* repülőtérére. Az út menti plébániák mind el akartak búcsúzni a szegények püspökétől.

Róma döntésének, hogy elvette a helynökséget a karmelitáktól, politikai következményei vannak: A püspöki város, *Lago Agrío* – amelyet 1970-ben az amerikai olajmulti *Texaco* alapított az őserdőben, három ország, Ecuador, Peru és Kolumbia határvidékén –, kereken 50 000 lakosával kicsi, mégis a gyilkosságok és emberölések fővárosa Ecuadorban. A törvény nélküli határvidéken fontos az egyház szerepe. Lopez püspök idején az egyház a szegények, az indián népek ügyvédje volt. És védelmezője volt a környezetnek is, amelyet meggyötör az olajipar. Ezután teológiai-lag új, romboló hangon beszélnek majd a heroldok.

Thomas Seiterich

Forrás: Publik-Forum, 2011/5